

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.2.2014 г.
COM(2014) 82 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

**относно създаването на Европейски фонд за минималните употреби в областта на
продуктите за растителна защита**

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

относно създаването на Европейски фонд за минималните употреби в областта на продуктите за растителна защита

РЕЗЮМЕ

В Регламент (ЕО) № 1107/2009 се урежда пускането на пазара на продукти за растителна защита (ПРЗ) и се съдържат специални разпоредби за прилагането и разрешаването за така наречените минимални употреби. Това са употреби на ПРЗ, които не са икономически устойчиви за отрасъла за растителна защита, но са важни за растениевъдите. В регламента се изисква Комисията да представи доклад на Европейския парламент и на Съвета относно създаването на Европейски фонд за минималните употреби, придружен при необходимост от законодателно предложение. Целите на настоящия доклад са:

- да се предостави информация за положението във връзка с минималните употреби според докладите на държавите членки и организациите на заинтересованите страни;
- да се представи стратегията, която се предлага в Регламент (ЕО) № 1107/2009 по отношение на минималните употреби;
- да се представят вариантите за действие, разгледани в предварителното проучване, финансирано от Комисията;
- Европейският парламент и Съветът да бъдат уведомени за заключенията на Комисията относно евентуално законодателно предложение за създаване на Европейски фонд за минималните употреби.

Минималните употреби най-често се свързват с маловажни култури, които общо се оценяват на около 70 млрд. EUR на година, представляващи 22 % от общата стойност на растениевъдството в ЕС. Беше направена оценка, че преките въздействия върху селскостопанския сектор (т.е. загубите в растениевъдството и допълнителните разходи на земеделските стопани за растениевъдство) възлизат на над 1 млрд. EUR на година. Освен това повечето държави членки считат минималните употреби за толкова важни, че до момента вече са изразходвани средства от структурни фондове и работна сила на приблизителна стойност 8 млн. EUR за разрешаване на този въпрос.

Комисията отбелязва, че основните причини за проблемите във връзка с минималните употреби са:

- липса на икономически стимули за подаване на заявления за разрешение за ПРЗ;
- неравномерна наличност на ПРЗ за минимални употреби поради различаващите се икономически стимули и нужди в отделните държави членки;
- труден достъп и сложно прилагане на регулаторните стъпки за разширяване на обхвата на разрешението за употреба по отношение на трети страни;
- липса на информация относно съществуващите инициативи в други държави членки.

Бяха разгледани четири варианта за действие от страна на Комисията:

- (1) Без финансиране от Комисията.
- (2) Възстановяване на експертната група на ЕС за минималните употреби.
- (3) Комисията да предостави частично финансиране за координационен център (технически секретариат), включващ независим централен секретариат, който да координира работата между държавите членки и заинтересованите страни.
- (4) Комисията да предостави частично финансиране за координационен център (технически секретариат) и за конкретни проекти.

Събраните становища на държавите членки и заинтересованите страни показаха ясна необходимост от установяване на координирани действия на равнище ЕС (96 % от участниците в общото проучване, предприето от Консорциума за оценка на хранителната верига (FCEC), са отговорили, че подкрепят това, 4 % — че не могат да отговорят). Не беше проявен интерес към вариант 1, нито към вариант 2. Докато повечето от създателите на политики показаха интерес към вариант 3, ясно предпочитание към вариант 4 беше показано от страна на растениевъдите и отрасъла за растителна защита.

Като отбелязва, че координацията на европейско равнище е от съществено значение за решаването на проблема с минималната употреба, като отбелязва, че държавите членки вече са въвели мерки на национално равнище, и като отбелязва, че понастоящем се извършват редица дейности от страна на местни заинтересовани страни, Комисията предлага да се създаде координационна група.

Комисията счита, че в краткосрочен и средносрочен план създаването на координационна платформа ще бъде достатъчно, като Комисията е готова да участва в нейното финансиране въз основа на член 76, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009. След като инструментът бъде създаден и започне да функционира, Комисията ще оцени неговото функциониране, както и постигнатите резултати, и може да предложи допълнителни подходящи мерки.

СЪДЪРЖАНИЕ

1.	ВЪВЕДЕНИЕ	5
1.1.	Контекст на доклада и регулаторна рамка на ЕС	5
1.2.	Цел на доклада	6
2.	ПРОДУКТИ ЗА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА И МИНИМАЛНИ УПОТРЕБИ	6
2.1.	Проблемът	6
2.2.	Икономическо значение на минималните употреби	8
2.3.	Съществуващи инициативи на равнище ЕС и в държавите членки	9
2.4.	Минимални употреби в държави извън ЕС	10
3.	СТРАТЕГИЯ ЗА МИНИМАЛНИТЕ УПОТРЕБИ СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1107/2009	10
3.1.	Хармонизирана наличност на продукти за растителна защита	10
3.2.	Стимули за отрасъла	11
3.3.	Разширяване на обхвата на разрешения	12
3.4.	Подобрена яснота	12
3.5.	Европейски фонд за минималните употреби	12
4.	РАЗГЛЕДАНИ ВАРИАНТИ НА ПОЛИТИКАТА	13
5.	ЗАКЛЮЧЕНИЯ	14

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1.1. Контекст на доклада и регулаторна рамка на ЕС

Пускането на пазара на продукти за растителна защита се урежда от Регламент (ЕО) № 1107/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. Този регламент, с който на 14 юни 2011 г. беше отменено Решение 91/414/ЕИО на Съвета, предвижда всеобхватна оценка на риска и процедура за издаване на разрешение за активни вещества и продукти, съдържащи тези вещества.

Активните вещества, които ще се използват като продукти за растителна защита, се оценяват и одобряват на равнище ЕС, а отделните продукти за растителна защита, съдържащи тези вещества, се оценяват и разрешават от държавите членки за конкретни култури и вредители съгласно хармонизирани правила.

В Регламент (ЕО) № 1107/2009 се поставя акцент върху така наречените „минимални употреби“, т.е. употреби на продукти за растителна защита върху площи, които са твърде малки за представители на отрасъла, за да инвестират в подаване на заявление за разрешение за продукт, което да е финансово изгодно. Минималните употреби засягат главно маловажните култури (включително повечето зеленчуци, плодове, разсадници и цветя), като приблизителната оценка сочи, че общо тяхната стойност достига до 70 млрд. EUR на година, което представлява 22 % от общата стойност на растениевъдството в ЕС.

В Регламент (ЕО) № 1107/2009 минималната употреба се определя в член 3, параграф 26, както следва:

„Минимална употреба означава употреба на продукт за растителна защита в дадена държава членка върху растения или растителни продукти, които:

- не са широко разпространени в тази държава членка; или*
- са широко разпространени, за да се отговори на извънредна необходимост от растителна защита.“*

Ако няма подадени заявления за специфична употреба на продукт от страна на представители на отрасъла, не може да има оценка и разрешаване, което в няколко случая води до липса на варианти за растителна защита. Тази липса на разрешени продукти за растителна защита засяга главно маловажните култури, но има отношение и към основните култури във връзка с по-малко разпространени вредители или болести.

Проблемът с минималните употреби засяга и биологичното производство, тъй като нито един продукт за растителна защита, включително тези, които могат да се използват в биологичното земеделие, не е освободен от оценка и разрешаване.

Повечето държави членки са засегнати от проблеми във връзка с минималните употреби и по време на обсъждането преди приемането на Регламент (ЕО) № 1107/2009 много от тях и някои заинтересовани страни призоваха за стимули под формата на

европейски фонд, който да координира европейските действия за преодоляване на проблема с минималните употреби. През 2011 г. Комисията финансира предварително проучване за целите на настоящия доклад¹, което може да бъде намерено на нейния уебсайт².

1.2. Цел на доклада

Целите на доклада са:

- да се предостави информация за положението във връзка с минималните употреби според докладите на държавите членки и организацията на заинтересованите страни;
- да се представи стратегията, която се предлага в Регламент (ЕО) № 1107/2009 по отношение на минималните употреби;
- да се представят вариантите за действие, разгледани в предварителното проучване, финансирано от Комисията;
- Европейският парламент и Съветът да бъдат уведомени за заключенията на Комисията относно евентуално законодателно предложение за създаване на Европейски фонд за минималните употреби.

2. ПРОДУКТИ ЗА РАСТИТЕЛНА ЗАЩИТА И МИНИМАЛНИ УПОТРЕБИ

2.1. Проблемът

Липсата на варианти за растителна защита за минималните употреби е известна още отпреди 1991 г., когато с Директива 91/414/ЕИО беше предвидена първата регулаторна рамка на ЕС относно продуктите за растителна защита. В посочената директива бяха установени две основни разпоредби за увеличаване на наличието на продукти за растителна защита за земеделските стопани и за подобряване на хармонизацията в целия ЕС. Тези разпоредби бяха свързани с възможността за: а) взаимно признаване в държава членка на разрешенията, предоставени в друга държава членка и б) разширяване на обхвата на вече съществуващи разрешения, така че да обхващат минималните употреби, посредством намалено досие.

Въпреки разпоредбите на Директива 91/414/ЕИО обаче положението във връзка с минималните употреби не се подобри. Това по-специално се дължеше на:

- значителното намаляване на активните вещества, одобрени на равнище ЕС, вследствие например на програмата за преглед на съществуващите активни вещества, осъществена в периода 1993—2009 г. Тази програма доведе до оттеглянето на приблизително 70 % от активните вещества, които бяха налични на пазара преди 1993 г.;
- твърде ограниченото използване на инструментите за опростяване по отношение на минималните употреби, предвидени в Директива 91/414/ЕИО (т.е. взаимното признаване и разширяването по отношение на минималните употреби);

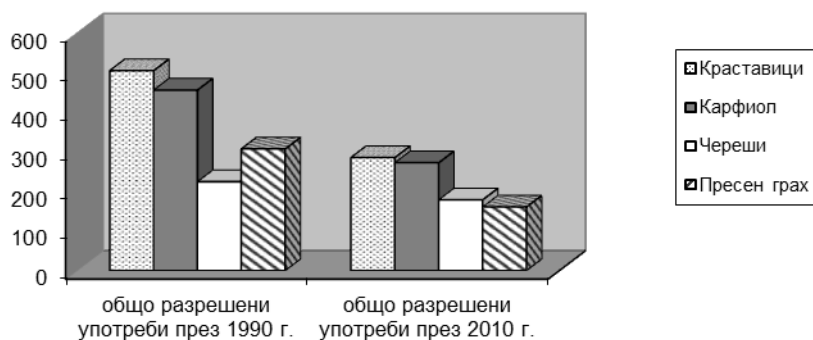
¹ Проучването беше извършено от Консорциума за оценка на хранителната верига (по-долу наричан FCEC).

² http://ec.europa.eu/food/plant/protection/evaluation/study_establishment_eu_fund.pdf.

- липсата на стимули за отрасъла да представя досие за разрешаване на минимални употреби³.

Тъй като разрешенията се предоставят от държавите членки и не съществува преглед на минималните употреби за целия ЕС, е трудно да се изчисли приблизително общия брой на употребите, за които липсват решения за растителна защита. FCEC установи над 1400 случая (култура x вредител) без нито един разрешен продукт за растителна защита, като този списък не е пълен. Освен това Комисията събра данни за 4 култури от 4 държави членки и техният анализ ясно показва значително намаляване на броя на наличните ефикасни разрешения за растителна защита за маловажни култури в периода 1990—2010 г., както е показано на графика 1.

Графика 1: Брой на разрешените употреби в периода 1990–2010 г. в Германия, Франция, Нидерландия и Обединеното кралство за краставици, карфиол, череша и пресен грах.

За 30 от 209-те вредители и болести, установени при четирите култури, използвани за проучването, не се предлагат продукти за растителна защита, които да ги контролират. Освен това за 161 вредни организми не се предлагат разрешени продукти за растителна защита в най-малко една от държавите членки, включени в проучването. Тези данни показват проблема с минималните употреби и необходимостта от намиране на решение. Те обаче потвърждават също, че държавите членки не са се възползвали напълно от възможността, предлагана с Директива 91/414/ЕИО, когато решения са съществували в други държави членки или когато те са предлагани за други култури.

Недостатъчната защита на културите срещу вредни организми може да окаже въздействия на различни нива. Тя застрашава устойчивото производство на висококачествени, отличаващи се с голямо разнообразие и високостойности хранителни култури в рамките на ЕС. Липсата на решения за растителна защита може да породи неблагоприятни въздействия за здравето на човека и за околната среда поради възможната незаконна употреба на продукти за растителна защита. Освен това липсата на употреби за растителна защита, наред с други фактори, може да засегне конкурентоспособността на селското стопанство в ЕС.

³ Разходите за събиране и оценка на данни във връзка с минимална употреба може да възлизат на над 200 000 EUR.

Въпреки малкия обем на наличните икономически данни на равнището на заинтересованите страни проучването на FCEC е показателно за икономическото въздействие, произтичащо от липсата на решения за растителна защита за минималните употреби. Оценката показва, че икономическите последици (т.е. загуби в растениевъдството и допълнителни разходи за растениевъдство за земеделските стопани) се равняват на над 1 млрд. EUR. Непреките социално-икономически и екологични последици бяха оценени от порядъка на 100 млн. EUR. Тези последици включват безработица на местно равнище и загуби на биоразнообразие (например в райони като Южна Европа, където някои традиционни производства като тези на ароматни култури вече няма да бъдат възможни). Тези данни се отнасят за обща площ от над 9 млн. хектара.

2.2. Икономическо значение на минималните употреби

Терминът „минимална употреба“ може да породи впечатлението, че нейното икономическо измерение също е минимално, но е точно обратното. В действителност минималните употреби засягат специални високостойности култури, например плодове и зеленчуци, декоративни растения, култури в разсадници (растения за разсад) и ароматни растения. За целите на настоящия доклад всички посочени култури се разглеждат като маловажни, въпреки че някои са основни в някои държави членки. Тези специални култури се оценяват на около 70 млрд. EUR на година, което представлява 22 % от общата производствена стойност на селскостопанския сектор⁴. Само секторът за плодове и зеленчуци осигурява около 45 млрд. EUR в ЕС-27⁵ при общо производство от 70 млн. тона зеленчуци и 40 млн. тона плодове на година. Пазарната стойност на декоративните растения се оценява на 27 млрд. EUR на година. Икономическото изражение на минималните употреби в ЕС е представено количествено на графика 2.

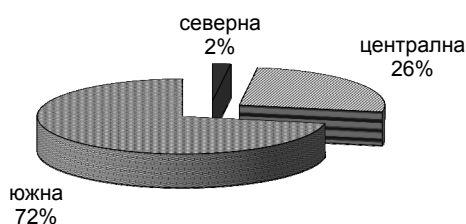

Районите за отглеждане на плодове и зеленчуци в ЕС-27, чиято зонална разбивка е посочена на графика 3, заемат съответно 4,6 млн. хектара и 1,8 млн. хектара, които общо съставляват приблизително 17 % от общия обем на производството.

⁴ Представените стойности са приблизителни оценки, получени от данни на Евростат, при които не се прави разграничение на маловажни и основни култури. Някои видове плодове или зеленчуци, например ябълките, са основни в повечето държави членки, а някои полски култури, например оризът, се считат за маловажни в повечето държави членки, в които се отглежда ориз.

⁵ Проучването е направено преди присъединяването на Хърватия.

Графика 3 : Географско разпределение на площта за плодове и зеленчуци според зоната на разрешението

2.3. Съществуващи инициативи на равнище ЕС и в държавите членки

Повечето държави членки са засегнати от въпроса за минималните употреби и от няколко години работят за намиране на решения както на национално равнище, така и в рамките на експертните групи на ЕС по въпросите на минималните употреби.

2.3.1. Национални фондове

На много места съществуват национални фондове за подкрепа на разширяването по отношение на минималните употреби и за финансиране на ефикасността и изпитванията за остатъчни вещества при минималните употреби. Годишният бюджет, определен от държавите членки, варира между 40 000 EUR и 1 000 000 EUR и е формиран от публично, частно или смесено финансиране, като се изключват скритите разходи за персонал и услуги. Общото годишно финансиране, което се извършва във всички държави членки се оценява на около 8 млн. EUR, изразходвани за изследователски проекти. Това финансиране е предназначено за специфични национални проекти, като не съществува координация на различните действия, извършвани в ЕС.

По време на проучването, извършено от на FCEC, 15 държави членки посочиха, че минималните употреби се считат за толкова важни, че за преодоляване на проблема се използват структурни средства и работна сила. Нито една от тях обаче не счита, че наличните средства са достатъчни за решаване на проблема на национално равнище. Освен това 10 държави членки не разполагат с никакви средства.

2.3.2. Експертни групи на ЕС

Експертната група на ЕС за минималните употреби, организирана от Комисията между 2002 и 2009 г., беше съставена от:

- 1) Ръководен комитет, състоящ се от лица, изготвящи политиката, от избрани държави членки, двама координатори и Комисията. Ръководният комитет отговаряше за общите политики и управлението на работата на техническите групи.

- 2) Две технически групи за Южна и Северна Европа, всяка ръководена от координатор (един от Франция, един от Нидерландия) и включваща представители от всички държави членки. Заинтересовани страни (представители на производителите, земеделски стопани, НПО, отрасъла за производство на пестициди) също бяха поканени да присъстват на заседания на техническите групи. Задачата на тези групи беше да се намерят технически решения за минималните употреби чрез установяване на проблемите, обмен на информация, определяне на общи приоритети и организиране на разпределянето на работата. Тези дейности доведоха до разработването на проекти за обмен на данни, доброволно взаимно признаване и изготвяне на данни.

Чрез инициативата за експертните групи държавите членки развиха двустранно и многостранно сътрудничество.

Експертните групи, въпреки че се считат за добра платформа за обмен на идеи и за разпределяне на работата, не изпълниха в достатъчна степен решенията относно минималните употреби. По тази причина и поради твърде ограничената роля, която има Комисията в издаването на национални разрешения, Комисията реши да преустанови инициативата през 2009 г. След това някои държави членки продължиха да разработват национални или регионални инициативи, като например технически работни групи с координиращи функции за националните органи и заинтересованите страни като растениевъди, представители на отрасъла, научноизследователски станции и доставчици на консултантски услуги.

2.4. Минимални употреби в държави извън ЕС

Понастоящем минималните употреби са признати в международен мащаб като приоритетен въпрос, изискващ намиране на решения.

През 2007 г. по програмата за пестицидите на ОИСП беше създадена Експертна група по въпросите на минималните употреби (EGMU), в която членовете⁶ полагат усилия за развитие на международно сътрудничество и технически насоки с оглед улесняване на регистрацията на пестициди за минимални употреби.

Някои държави са предприели национални инициативи по отношение на минималните употреби, по-специално САЩ, Австралия и Канада.

В Съединените щати т. нар. програма IR-4 (Междурегионален научноизследователски проект № 4) беше създадена през 1963 г. от Държавна агенция за подпомагане на научноизследователски, образователни и консултантски програми към Министерство на земеделието на САЩ в сътрудничество с Агенция за опазване на околната среда с

⁶ Австралия (председател), Австрия, Белгия, Канада, Чешка република, Франция, Германия, Гърция, Унгария, Ирландия, Италия, Япония, Нидерландия, Нова Зеландия, Словакия република, Словения, Обединеното кралство, САЩ, Европейската комисия, Организацията за прехрана и земеделие (ФАО), Европейската и средиземноморска организация за растителна защита (ЕРРО), Международната асоциация на производителите на продукти за биоконтрол (IBMA), IR-4 в САЩ и представители на отрасъла.

цел подпомагане на събирането на данни за остатъчните вещества и ефикасността⁷ в подкрепа на регистрацията или повторната регистрация на пестициди за минимална употреба и определянето на максимално допустими граници за остатъчните вещества от химикали за минимална употреба във или върху сурови земеделски продукти.

Програмата IR-4 е съвместна инициатива на правителството и промишлеността и разполага с годишен бюджет от 8 млн. EUR. Към него се добавя финансиране и участие на заинтересовани страни на стойност, която е приблизително двойно по-голяма от бюджета. IR4 съобщава за над 550 разрешения, издадени между 2008 г. и средата на 2011 г.

3. СТРАТЕГИЯ ЗА МИНИМАЛНИТЕ УПОТРЕБИ СЪГЛАСНО РЕГЛАМЕНТ (ЕО) № 1107/2009

В Регламент (ЕО) № 1107/2009 относно пускането на пазара на продукти за растителна защита се предвиждат няколко разпоредби, чрез които да се гарантира, че разнообразието в областта на селското стопанство и градинарството не е застрашено от липсата на продукти за растителна защита.

Като цяло тези разпоредби се съчетават в интегрирана стратегия, чието правилно и цялостно изпълнение се очаква постепенно да намали проблема с минималните употреби.

3.1. Хармонизирана наличност на продукти за растителна защита

С цел да се опростят процедурите, да се хармонизира наличността на продукти за растителна защита и да се намали обема на работата при оценката на продукти за растителна защита от страна на държавите членки, чрез което ще се ускори процесът на разрешаване, с Регламент (ЕО) № 1107/2009 беше въведена система за зонална оценка на продуктите за растителна защита чрез разделяне на Европейския съюз на три зони (северна, централна и южна), в които държавите членки са длъжни взаимно да признават оценката и разрешението за продукт за растителна защита, издадени от една държава членка в рамките на зоната. За някои видове употреби, включително много важни приложения за минимални употреби в култивационни съоръжения, третиране на семена или третиране след прибиране на реколтата, разрешенията, издадени от една държава членка, могат да се използват във всяка друга държава членка, независимо от зоната, към която принадлежи.

В случай че селскостопанските практики са съпоставими, взаимното признаване на разрешенията е задължително в рамките на кратки фиксирани срокове с цел да се гарантира по-бърз достъп до пазара и по-хармонизирана наличност на продукти за растителна защита, особено за минимални употреби. Тази система, известна още като

⁷ На територията на Съединените щати са създадени 25 полета научноизследователски центъра в рамките на IR-4, които ежегодно участват в 100 проучвания, за които цели се извършват приблизително 650 полета изпитвания.

„зонална система“ (член 40), ще подобри хармонизирането в значителна степен, тъй като изисква от държавите членки да извършат една единствена оценка в рамките на една зона (или за приложения в култивационни съоръжения, третиране на семена или третиране след прибиране на реколтата в целия ЕС).

Единствената дерогация, предвидена по отношение на взаимното признаване, е възможността държавата членка да откаже разрешаване на продукта за растителна защита ако, поради свързаните с него специфични екологични или селскостопански аспекти, тя има основателни причини да счита, че въпросният продукт поражда неприемлив риск за здравето на човека или животните или за околната среда.

Вече се изпълняват дейности за координация в рамките на зоните и на равнище ЕС и се планират други, чрез които да се гарантира, че новите разпоредби се прилагат изцяло. Очаква се цялостното и правилното прилагане на зоналната система да има силно и положително въздействие върху минималните употреби.

В рамките на тази дейност от решаващо значение е обменът на информация относно разрешенията за продукти за растителна защита, които са в процес на оценяване или вече са издадени. Поради това Комисията разработва база данни на ЕС за подобряване на обмена на информация между Комисията, държавите членки и трети страни, за да се подпомогнат Комисията, държавите членки и заявителите от отрасъла при спазването на техните правни задължения, както и да се осведомява широката общественост.

3.2. Стимули за отрасъла

Регламент (ЕО) № 1107/2009 съдържа и две важни разпоредби, които представляват стимул за отрасъла за разработване на решения за минималните употреби.

- опростени процедури за определяне на максимално допустими граници на остатъчни вещества (МДГОВ)

В контекста на процедурата за одобряване представителите на отрасъла се насърчават да подават заявления за всички предвидени МДГОВ, включително не само за основните употреби, но и за минималните употреби (член 11, параграф 2 и член 12, параграф 6 от Регламент (ЕО) № 1107/2009).

Заявленията за МДГОВ ще се оценяват едновременно с одобряването на активното вещество, за да се спестят време и ресурси на всички равнища. Целта е в момента на одобряване на активното вещество да се определят колкото се може повече МДГОВ, за да се облекчи и ускори процесът на разрешаване на съответните употреби на равнище държава членка.

- Удължаване на срока за защита на данните

Защитата на данните (член 59) се удължава с 3 месеца за всяко разширяване на обхвата на разрешение за минимална употреба до максимум 3 допълнителни години, освен в случаите, когато за разширяване на обхвата на разрешението не се изисква представяне на нови данни за остатъчни вещества. Би трябвало тази разпоредба да окаже благоприятно въздействие върху броя на заявленията за минимални употреби.

3.3. Разширяване на обхвата на разрешения

В член 51 се определят опростени правила, според които трети страни, притежатели на разрешение, официални или научни органи, професионални селскостопански организации или професионални потребители могат да искат разширяване на обхвата на съществуващи разрешения, които да обхващат минимални употреби, които не са били включени в разрешението съгласно Директива 91/414/ЕИО.

Освен това по силата на този член на държавите членки се позволява да предприемат мерки за улесняване или насърчаване на подаването на такива заявления. В регламента не се прави допълнително уточнение какви могат да бъдат тези мерки, поради което на държавите членки се предоставя значителна свобода и възможност за поемане на инициатива.

В Регламент (ЕО) № 1107/2009 са запазени правилата за опростяване, предвидени в Директива 91/414/ЕИО, и се утвърждава възможността за гъвкавост, която се предлага на държавите членки по отношение на максималното и по-ефективно прилагане на правилата за разширяване на обхвата. Сега тази повишена гъвкавост позволява на държавите членки да предприемат мерки за улесняване и насърчаване на подаването на заявления за разширяване на обхвата на съществуващи разрешения, така че да обхващат минималните употреби. Мерките например могат да включват режим с намалени такси, ускорени процедури за оценка на заявления, схеми за повишаване на осведомеността на заинтересовани страни, условия, възпиращи използването на други мерки и особено на мерки при извънредни ситуации, предвидени в член 53 на Регламент (ЕО) № 1107/2009.

3.4. Подобрена яснота

Едно от основните препятствия при оценката на степента на проблема с минималните употреби е липсата на одобрен списък на минималните употреби, който да се използва при търсенето на общи решения.

В това отношение в Регламент (ЕО) № 1107/2009 се предвижда подобрена прозрачност чрез задължаването на държавите членки да установят списък на минималните употреби на национално равнище.

3.5. Европейски фонд за минималните употреби

Комисията следва да проучи необходимостта и възможностите за създаване на фонд (вж. следващата точка 4) съгласно член 51, параграф 9 от Регламент (ЕО) № 1107/2009.

4. РАЗГЛЕДАНИ ВАРИАНТИ НА ПОЛИТИКАТА

В проучването, извършено от ФСЕС, бяха установени четири варианта, които се очертаха в резултат на приноса на държавите членки и заинтересованите страни. Те

включват варианти от липса на финансиране от Комисията до значително финансиране чрез структурен и признат европейски фонд.

(1) Без финансиране от Комисията

При този вариант Комисията не взема пряко участие в дейностите, свързани с минималните употреби. Разпоредбите на Регламент (ЕО) № 1107/2009, описани в точка 3 от настоящия доклад, се очаква да имат благоприятно въздействие и следва да се приложат изцяло преди разглеждането на допълнителни действия.

(2) Експертна група на ЕС за минималните употреби

Този вариант включва възстановяване на предишните експертни групи на ЕС, описани в точка 2.3.2 от настоящия доклад. Два пъти в годината Комисията осигурява заседателна зала, възстановява пътните разходи на един делегат от държава членка и дневните разходи на координаторите.

Преките разходи се оценяват от порядъка на 44 000 EUR на година и се поемат от Комисията, като не се включват необходимите на Комисията средства за присъствие на заседанията и за последващи действия.

(Дейности: обмен на информация и опит, придобит на национално равнище, и стартиране на двустранни проекти между държавите членки.)

(3) Частично финансиране на координационен център (технически секретариат) от страна на Комисията

Този вариант включва вариант 2, към който се добавят 2 пълни еквивалента на работно време в рамките на технически секретариат извън Комисията. Комисията частично субсидира системата. Секретариатът притежава правосубектност и докладва на ръководен комитет, състоящ се от представители на държавите членки, заинтересовани страни, предоставящи съфинансиране, и Комисията.

Необходимият бюджет за изпълнението на вариант 3 е оценен от порядъка на 0,5—0,7 млн. EUR на година и ще бъде разпределен между Комисията и държавите членки. Съфинансирането от Комисията въз основа на член 76, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 може да се реализира под формата на отпускане на безвъзмездни средства съгласно дял VI от Финансовия регламент (Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012).

(Дейности: В допълнение към дейностите по вариант 2, координация на работата във връзка с минималните употреби между държавите членки и заинтересованите страни, създаване и поддържане на база данни за минималните употреби, стимулиране на хармонизирането (например определения за групи култури и групи вредители, разработване на насоки).

(4) Частично финансиране на координационен център (технически секретариат) и специфични проекти от страна на Комисията

Вариант 4 включва вариант 3 и освен това предвижда ограничена финансова подкрепа от ЕС за проекти за изготвяне на данни за ефикасността и безопасността, оценка на досиета и разрешения за индивидуални минимални употреби.

Очаква се необходимият бюджет да възлиза на 1,2—6 млн. EUR на година в зависимост от броя на финансираните проекти. При този вариант разходите следва да се поделят между трите групи от заинтересовани страни (представители на отрасъла, растениевъди и Комисията/държавите членки).

(Дейности: както при вариант 3 и в допълнение изготвяне на данни за минимални употреби за представяне на досиета на зонално равнище, като се очаква въздействие в целия ЕС)

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ

Събраните становища от държавите членки и заинтересованите страни показаха ясна необходимост от установяване на координирани действия на европейско равнище (96 % от участниците в общото проучване, предприето от FCEC, са отговорили, че подкрепят това, 4 % — че не могат да отговорят. Не беше показан интерес към вариант 1, нито към вариант 2. Докато повечето от създателите на политики показаха интерес към вариант 3, ясно предпочитание към вариант 4 беше показано от страна на растениевъдите и отрасъла за растителна защита. Те изразиха подкрепа за създаването на фонд, който ще допълни вече значителната финансова подкрепа, която се предоставя в целия ЕС на национално равнище (на приблизителна стойност 8 млн. EUR).

От друга страна, становището на Комисията е, че вариант 4 попада извън приложното поле на член 76, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009 и би изисквал изменение на съществуващото правно основание, което не е възможно в краткосрочен и средносрочен план.

Най-неотложният въпрос, посочен от държавите членки, беше необходимостта от координация и обмен на информация в рамките на обща платформа на експерти на ЕС в областта на минималните употреби. Заинтересованите страни изразиха предпочитание към добавяне на допълнително финансиране за вече съществуващите източници за изготвяне на данни.

Комисията признава, че подобен координационен център ще бъде от полза за стимулирането на полезни взаимодействия и за избягване на дублиране на усилия, но също и за гарантиране, че националните средства се инвестират ефективно.

Комисията е готова да съдейства и да се включи с финансово участие в краткосрочен и средносрочен план в създаването на този независим инструмент за координация (вариант 3 от разгледаните варианти на политиката) въз основа на член 76, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1107/2009. Първият анализ показва, че финансиране в размер на 350 000 EUR на година ще бъде достатъчно за осъществяване на необходимите мерки, разгледани при вариант 3.

Поради това становището на Комисията е, че на този етап не е необходимо специално законодателно предложение до Европейския парламент и до Съвета относно фонда за минималните употреби. Въпреки това Комисията ще наблюдава напредъка, постигнат през следващите години, и може да предложи съответни мерки в зависимост от придобития до момента опит във връзка с посочения по-горе координационен център.

Междувременно Комисията е убедена, че създаването на координационен център, в съчетание с пълно и пряко прилагане на новите разпоредби, предложени в Регламент (ЕО) № 1107/2009 и описани в точка 3 от настоящия доклад, значително ще допринесе за преодоляване на проблема с минималните употреби.

В допълнение към предложения координационен център за минималните употреби Комисията, в рамките на последната покана за представяне на предложения по Седмата рамкова програма за научни изследвания⁸, ще подкрепи проект ERA-NET за интегрирано управление на вредителите, като специално засегне въпроса за минималните употреби (ERA-NET за ИУВ). ERA-NET са инструменти за координация в областта на научните изследвания, чрез които държавите членки могат да координират националните си действия в областта на научните изследвания и в крайна сметка да финансират съвместни проекти. Те предоставят важни възможности за държавите членки и асоциираните държави за обмен на информация, обединяване на ресурси и договаряне на общи научноизследователски подходи в конкретни области. ERA-NET за ИУВ ще стартира в първите месеци на 2014 г. с цел да се създадат полезни взаимодействия и да се гарантира по-висока степен на прилагане на ИУВ по отношение на минималната употреба сред земеделските стопани в Европа. Координацията между тази ERA-NET програма и предложения координационен център ще бъде наложителна и в крайна сметка ползотворна за решаването на бъдещите въпроси относно минималната употреба при култури.

Освен това Комисията призовава за пълна ангажираност на заинтересованите страни в успешното прилагане на Регламент (ЕО) № 1107/2009 и намирането на жизнеспособни решения за целия ЕС за проблемите с вредителите по маловажните култури. Специално внимание следва да бъде обърнато на прилагането на интегрирани практики за управление на вредителите и на активните вещества с нисък риск, биопестицидите и основните вещества в съответствие с Директива 2009/128/ЕО за създаване на рамка за действия на Общността за постигане на устойчива употреба на пестициди.

⁸ Работна програма „Сътрудничество“ по РП7: Храни, земеделие и рибарство, биотехнологии, тема KBBE.2013.1.4-02: Интегрирано управление на вредителите (ИУВ) — ERA-NET, покана: FP7-ERANET-2013-RTD).